

אליטת שלטונית, אנטי אליטיזם ושחיתות שלטונית במבט השוואתי

פרופ' אחמד סעדי

מטרת הקורס היא ללמוד על החזרה של הדיון באליטות השלטונית בספרות המחקרית. דיון זה צמח לאור חולשת מדינת הלאום והדעיכה של השתתפות הציבור בתהליכים הדמוקרטיים. כמו כן, דיון זה קשור בדומיננטיות של הגלובליזציה הניאו-ליברלית שמשמעותה כניסת מנגנוני השוק למגוון תחומי החיים. האליטות השלטונית קשורות באופן גובר בהשגת הלגיטימציה שלהן מאליטות אחרות, בעיקר אליטות כלכליות גלובאליות דבר שפותח פתח לשחיתות שלטונית; התפתחות אשר הובילה לעליית מגמות אנטי-אליטיסטיות בקרב הציבור. בקורס ידונו מספר סוגיות כולל מקורות הגיוס של האליטות, תכונות האליטות, ייצוגיות האליטות תחלופת האליטות ועליית זרמים אנטי-אליטיסטיים. סוגיות אלה ידונו במגוון הקשרים תוך התמקדות בישראל.

Ruling elites, anti-elitism trends and corruption in a comparative perspective

The course deals with the current resurgence of the discussion and research on governing elites. This revival is the outcome of various factors, principally the retreat of the state and the declining popular participation in political processes by the general public. Moreover, it is the outcome of neoliberal globalization and the increasing marketization of the various aspects of citizens' lives. In this state of affairs, governing elites increasingly rely on globalized economic elites for achieving legitimacy, a development that raises the probabilities of corruption as well as strong anti-elitist currents. The course will focus on various issues including elites' mobilization, representation, characteristics and change in a comparative perspective, with special emphasis on Israel.

חובות הסטודנט:

נוכחות של 80% לפחות מהשיעורים (5% הציון) השתתפות פעילה על סמך קריאת חומר החובה (10% מהציון) עבודה מסכמת 85%.

1-2 מי הן האליטות: תיאוריות?

חובה:

מוסקה, ג. (1976). המעמד השליטי, ש.נ. איזנשטדט ואחרים (עורכים). *מדינה וחברה*. תל-אביב: עם עובד. 159-173.

מלס, ס. רייט. (1976) מבנה העוצמה בחברה האמריקאית, ש.נ. איזנשטדט ואחרים (עורכים). *מדינה וחברה*. תל-אביב: עם עובד. 198-210.

דאל, ר. (1976). האדם הפוליטי, בתוך ש.נ. איזנשטדט ואחרים (עורכים). *מדינה וחברה*. תל-אביב: עם עובד. 133-158

מרקס, ק ואנגלס, פ. *המניפסט של המפלגה הקומוניסטית*

Higley, J. (2018). Continuities and Discontinuities in Elite Theory", In *The Palgrave Handbook of Political Elites* (pp. 25-39). Palgrave Macmillan, London.

רשות:

Piano, N. (2019). Revisiting democratic Elitism: The Italian School of Elitism, American political science, and the problem of plutocracy. *The Journal of Politics*, 81(2), 524-538.

Lenin, V, I (1975) *The State*. Peking: Foreign Languages Press.

Pakulski, J. (2018). The Development of Elite Theory", In *The Palgrave Handbook of Political Elites* (pp. 9-24). Palgrave Macmillan, London.

Allen, P., & Cairney, P. (2017). What Do We Mean When We Talk About the 'Political Class'? *Political Studies Review*, 15(1), 18-27.

Hoffmann-Lange, U. (2018). Methods of Elite Identification. In *The Palgrave Handbook of Political Elites* (pp. 79-92). Palgrave Macmillan, London.

3- אליטות ותכונות אישיות: אזה סוג של אנשים מגיעים לאליטות?

חובה:

Rehmert, J. (2020). Party elites' preferences in candidates: evidence from a conjoint experiment. *Political Behavior*, 1-25.

Buisseret, P., & Van Weelden, R. (2020). Crashing the party? Elites, outsiders, and elections. *American Journal of Political Science*, 64(2), 356-370.

Krcmaric, D., Nelson, S. C., & Roberts, A. (2020). Studying leaders and elites: the personal biography approach. *Annual Review of Political Science*, 23, 133-151.

Moore, R. G. (2005) Religion, Race and Gender Differences in Political Ambition. *Politics & Gender*. 1, 577-596.

רשות:

Bruter, M. & Harrison, S. (2009) Tomorrow's Leaders? Understanding the Involvement of Young Party Members in Six European Democracies. *Comparative Political Studies* 42, 1259-1290.

Fox, R. & Lawless, J. L. (2001) To Run or Not To Run for Office: Explaining Nascent Political Ambition. *American Journal of Political Science*. 49, 642-659.

Winter, D. G. (1998) A Motivational Analysis of the Clinton First Term and the 1996 Presidential Campaign. *Leadership Quarterly* 9, 367-76.

-4 סוג האנשים שהציבור נוטה לבחור לעמדות באליטה

חובה:

Jackman, S. & Vavreck, L. (2010) Primary Politics: Race, Gender, and Age in the 2008 Democratic Primary. *Journal of Elections, Public Opinion, and Policy* 20, 153-186.

Terkildsen, N. (1993) When White Voters Evaluate Black Candidates: The Processing Implications of Candidate Skin Color, Prejudice, and Self-Monitoring. *American Journal of Political Science* 37, 1032-1053.

בחירה

Mansbridge, Jane (1999) Should Black Represent Blacks and Women Represent Women? A Contingent Yes. *Journal of Politics* 61: 628-57.

-5 אליטות והתקשורת אליטות והתקשורת

חובה

Van Aelst, P., & Walgrave, S. (2016). Information and Arena: The Dual Function of the News Media for Political Elites. *Journal of Communication*, 66(3), 496-518.

Druckman, J. N., & Parkin, M. (2005). The Impact of Media Bias: How Editorial Slant Affects Voters. *Journal of Politics*, 67(4), 1030–1049

Bos, L., & Brants, K. (2014). Populist Rhetoric in Politics and Media: A Longitudinal Study of the Netherlands. *European Journal of Communication*, 29(6), 703–719.

רשות

Dagoula, C. (2019). Mapping political discussions on Twitter: Where the elites remain elites. *Media and Communication*, 7(1), 225-234.

Sevenans, J., Walgrave, S., & Vos, D. (2015). Political Elites' Media Responsiveness and Their Individual Political Goals: A study of National Politicians in Belgium. *Research & Politics*, 2(3),

Van Dalen, A., & Van Aelst, P. (2014). The Media as Political Agenda-Setters: Journalists' Perceptions of Media Power in Eight West European Countries. *West European Politics*, 37(1), 42–64.

Wolfsfeld, G., & Sheafer, T. (2006). Competing Actors and the Construction of Political News: The Contest Over Waves in Israel. *Political Communication*, 23, 333–354

Zulianello, M., Albertini, A., & Ceccobelli, D. (2018). A Populist Zeitgeist? The Communication Strategies of Western and Latin American Political Leaders on Facebook. *The International Journal of Press/Politics*, 23(4), 439-457.

Cook, T. E. (1986). House Members as Newsmakers: The Effects of Televising Congress. *Legislative Studies Quarterly*, 11(2), 203-226

6- ייצוגיות ומגדר

חובה:

Krook, M. L. (2010). Why Are Fewer Women than Men Elected? Gender and Dynamics of Candidates Selection. *Political Studies*. 8 (2), 155-168.

בחירה

Fox, R. L., & Lawless, J. L. (2010). If Only They'd Ask: Gender, Recruitment, and Political Ambition. *The Journal of Politics*, 72(2), 310-326.

Lühiste, M., & Kenny, M. (2016). Pathways to Power: Women's Representation in the 2014 European Parliament Elections. *European Journal of Political Research*, 55(3), 626-641.

Edling, C. R., Farkas, G. M. & Rydgren, J. (2013). 'Women in Power? Sex Differences in Local Elite Networks', *Acta Sociologica*, 56(1), 21-40.

7- אליטות במגוון משטרים: מבט השוואתי

חובה (לבחור מקרה אחד)

Kim, Y. T. (2007). Korean elites: Social Networks and Power. *Journal of Contemporary Asia*, 37(1), 19-37.

Aspinall, E., Fossati, D., Muhtadi, B., & Warburton, E. (2020). Elites, masses, and democratic decline in Indonesia. *Democratization*, 27(4), 505-526.

Li, G. C. (2021). From parvenu to "highbrow" tastes: the rise of cultural capital in China's intergenerational elites. *The British Journal of Sociology*.

Ricart-Huguet, J. (2020). Colonial Education, Political Elites, and Regional Political Inequality in Africa. *Comparative Political Studies*, 0010414021997176.

Opper, S., Nee, V., & Brehm, S. (2015). Homophily in the Career Mobility of China's Political Elite. *Social science research*, 54, 332-352.

Kauppi, N., & Madsen, M. R. (2018). Non-elected Political Elites in the EU. In *The Palgrave Handbook of Political Elites* (pp. 381-397). Palgrave Macmillan, London.

Daloz, J. (2018). Political Elites in Sub-Saharan Africa". In *The Palgrave Handbook of Political Elites* (pp. 241-253). Palgrave Macmillan, London.

Edling, C. R., Farkas, G. M., & Rydgren, J. (2015). Integration of the Swedish Local Elite: The Role of Professional and Private Networks. *Scandinavian Political Studies*, 38(1), 49-74.

Davis, W. (2017). Elite Power Under Advanced Neoliberalism. *Theory, Culture & Society*. 34 (5-6), 227-250.

Golkar, S. (2016). Configuration of Political Elites in Post-revolutionary Iran. *Brown J. World Aff.*, 23, 281.

8- אליטות בישראל

חובה:

בן רפאל, א. ואחרים (עורכים) (2007). אליטות חדשות בישראל. ירושלים: מוסד ביאליק. ע"ע 25-70. הספר קיים על האינטרנט. קישור:

<http://www.kotar.co.il/KotarApp/Viewer.aspx?nBookID=95614797#36.7571.6.default>

בחירה:

בן רפאל, א. ואחרים (עורכים) (2007). אליטות חדשות בישראל. ירושלים: מוסד ביאליק. ע"ע 225-2254. הספר קיים על האינטרנט. קישור

<http://www.kotar.co.il/KotarApp/Viewer.aspx?nBookID=95614797#36.7571.6.default>

9- אנטי אליטיזם ופופוליזם

חובה:

פילק, דני (2006). פופוליזם והגמוניה בישראל. תל-אביב, רסלינג. פרק 2 "פופוליזם: נסיון להסביר מושג מעורפל", ע"ע 55-87

מינקנברג, מ., (2003) הקשר ותוצאה: השפעת הימין הקיצוני החדש על התהליך הפוליטי בצרפת ובגרמניה. *מדינה וחברה*, 515-532.

Norris, P. (2020). Measuring populism worldwide. *Party politics*, 26(6), 697-717.

רשות:

פדהצור, ע., פרליגר, א., & זיידס, ע. (2010). איומים קיומיים על דמוקרטיה. *פוליטיקה*, (חוברת 20), 39-54

Bernhard, L., & Kriesi, H. (2019). Populism in election times: a comparative analysis of 11 countries in Western Europe. *West European Politics*, 42(6), 1188-1208.

Meijers, M. J., & Zaslove, A. (2021). Measuring populism in political parties: Appraisal of a new approach. *Comparative political studies*, 54(2), 372-407.

Stavrakakis, Y., Andreadis, I., & Katsambekis, G. (2017). A new Populism Index at Work: Identifying Populist Candidates and Parties in the Contemporary Greek Context. *European Politics and Society*, 18(4), 446-464.

Schmuck, D., & Hameleers, M. (2019). Closer to the people: A comparative content analysis of populist communication on social networking sites in pre-and post-Election periods. *Information, Communication & Society*, 1-18.

Parmar, I. (2017). Elites and American Power in an Era of anti-Elitism. *International Politics*. 54 (3), 255-259

Mudde, C. (2016). Europe's Populist Surge: A Long Time in the Making. *Foreign Aff.*, 95, 25-30.

Oliver, J. E., & Rahn, W. M. (2016). Rise of the Trumpenvolk: Populism in the 2016 Election. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 667(1), 189-206.

10 - פופוליזם בישראל

חובה:

פילק, דני (2006). פופוליזם והגמוניה בישראל. תל-אביב, רסלינג. פרק 3 "פופוליזם והכלה: בגין מנהיג הליכוד" ע"ע 87-125.

רשות:

פילק, דני (2006). פופוליזם והגמוניה בישראל. תל-אביב, רסלינג. פרק 5 "פוסט-פופוליזם והדרה: נתניהו מנהיג הליכוד", ע"ע 165-197.

11 - האם ומתי מגיבות האליטות לדרישות הציבור: מבט השוואתי

חובה

Costa, M. (2017). How Responsive are Political Elites? A Meta-Analysis of Experiments on Public Officials. *Journal of Experimental Political Science*, 4(3), 241-254.

Broockman, D. E., & Skovron, C. (2018). Bias in Perceptions of Public Opinion among Political Elites. *American Political Science Review*, 1-22.

רשות:

Gilens, M., & Page, B. I. (2014). Testing Theories of American Politics: Elites, Interest Groups, and Average Citizens. *Perspectives on politics*, 12(3), 564-581.

Arceneaux, K., Johnson, M., Lindstädt, R., & Wielen, R. J. (2016). The Influence of News Media on Political Elites: Investigating Strategic Responsiveness in Congress. *American Journal of Political Science*, 60(1), 5-29.

An, W., & Ye, M. (2017). Mind the Gap: Disparity in Redistributive Preference Between Political Elites and the Public in China. *European Journal of Political Economy*, 50, 75-91.

Van der Wal, Z. (2014). Elite Ethics: Comparing Public Values Prioritization Between Administrative Elites and Political Elites. *International Journal of Public Administration*, 37(14), 1030-1043.

גריןשפן, א. (2016). תהליכי שינוי והתפתחות בתנועה הסביבתית בישראל: מאוריינטציה מדינתית לחברה אזרחית ושותפויות. *בטחון סוציאלי*. 98: 157-193.

Steenbergen, Marco R., Erica E. Edwards & Catherine E. De Vries (2007) Who is Cueing Whom? Mass-Elite Linkages and the Future of European Integration. *European Union Politics* (8)1, 13-35.

12- שתדלנות מול שחיתות שלטונית

דורון נבות, (2015) *שחיתות פוליטית בישראל*. המכון הישראלי לדמוקרטיה. פרק א' מושגי יסוד, 33-40. נוסח דיגיטאלי נמצא בכתובת:

<https://www.idi.org.il/media/3823/00045112.pdf>

שחיתות בכנסת ובממשלה

<https://natunbarosh.co.il/%D7%94%D7%95%D7%A8%D7%A9%D7%A2%D7%95-%D7%91%D7%A4%D7%9C%D7%99%D7%9C%D7%99%D7%9D>

Warren, M. E. (2004). What Does Corruption Mean in a Democracy? *American Journal of Political Science*, 48 (2), 328–343.

Ang, Y. Y. (2020). Unbundling corruption: Revisiting six questions on corruption. *Global Perspectives*, 1(1).

Yang, W. (2021). Corruption monitoring and the supply of politicians in China. *Governance*, 34(1), 229-249.

Donchev, Dilyan, and Gergely Ujhelyi. (2014). What Do Corruption Indices Measure? *Economics & Politics*. 26, 309–31.

Ariely, G., & Uslaner, E. M. (2017). Corruption, Fairness, and Inequality. *International Political Science Review*, 38(3), 349-362.

Goldberg, F. (2017). Corruption and Lobbying: Conceptual Differentiation and Gray Areas. *Crime, Law and Social Change*, 1-19.

Amos, N. F., & Giovannoni, F. (2007). Lobbying, Corruption, and Political Influence. *Public Choice*, 131(12), 1-21.

Lord, N. (2016). Establishing Enforcement Legitimacy in the Pursuit of Rule-Breaking 'Global Elites': The Case of Transnational Corporate Bribery. *Theoretical Criminology*, 20(3), 376-399.

Seligson, M. A. (2002). The Impact of Corruption on Regime Legitimacy: A Comparative Study of Four Latin American Countries. *The Journal of Politics*, 64(2), 408-433.

12 - שחיתות פוליטית בישראל

נבות, דורון (2008) שחיתות פוליטית בישראל. המכון הישראלי לדימוקרטיה. ע"ע 451-499.

<https://www.idi.org.il/media/3823/00045112.pdf>

Werner, S. B. (1983). The Development of political Corruption: A case Study of Israel. *Political Studies*, 31(4), 620-639.

13 - המשכיות ושנוי

חובה:

Best, H. (2007). New challenges, New Elites? Changes in the Recruitment and Career Patterns of European Representative Elites. *Comparative Sociology*, 6, 85-113.

רישות:

Verzichelli, L. (2018) Elite Circulation and Stability. In *The Palgrave Handbook of Political Elites* (pp. 573-591). Palgrave Macmillan, London.

Szelényi, S., Szelényi, I., & Kovách, I. (1995). The Making of the Hungarian Postcommunist Elite: Circulation in Politics, Reproduction in the Economy. *Theory and Society*, 24(5), 697-722.

Szelényi, I., & Szelényi, S. (1995). Circulation or Reproduction of Elites During the Postcommunist Transformation of Eastern Europe. *Theory and Society*, 24(5), 615-638.

סיכום : דילמות של האליטות

